

Evropska
komisija

GOVOR O STANJU V UNIJI

2022

URSULA VON DER LEYEN

Predsednica Evropske komisije

#SOTEU

STANJE
V UNIJI
2022

SLOŽNA IN MOČNA UNIJA

UVOD

Spoštovana gospa predsednica,
spoštovane poslanke in poslanci,
spoštovane Evropejke in Evropejci,

Parlament prvič razpravlja o stanju naše Unije, medtem ko na evropskih tleh divja vojna.

Vsi se spomnimo tistega usodnega jutra konec februarja.

Evropejce in Evropejke iz vse Unije je osupila novica, ki jih je pričakala, ko so se zbudili. Presunil jih je ponovni vzpon neusmiljenega zla. Pretresli so jih zvoki siren in neizprosna okrutnost vojne.

Vendar je bil to tudi trenutek, ko se je *vsa naša celina povezala v solidarnosti*.

Na naših mejnih prehodih so begunci in begunke našli zatočišče. Na naših ulicah so zaplapolale ukrajinske zastave. V učilnicah so ukrajinski otroci dobili nove prijatelje in prijateljice.

To je bil trenutek, ko *Evropejci in Evropejke niso pogledali stran in niso oklevali*.

Zbrali so pogum in naredili to, kar je prav.

In to je bil trenutek, ko se je *naša Unija izkazala kot celota*.

Med finančno krizo pred petnajstimi leti smo potrebovali več let, da smo našli trajne rešitve.

Desetletje pozneje, ko je izbruhnila svetovna pandemija, smo potrebovali le nekaj tednov.

Letos, takoj ko so ruske sile vkorakale v Ukrajino, pa smo se odzvali enotno, odločno in nemudoma.

Na to moramo biti ponosni.

Spet se je pokazala notranja moč Evrope.

Vso to moč bomo tudi potrebovali, saj meseci, ki so pred nami, ne bodo lahki. Ne za družine, ki komaj shajajo, ne za podjetja, ki se soočajo s težkimi odločitvami o svoji prihodnosti.

Povsem jasno je, da je veliko na kocki. Ne le za Ukrajino, temveč za vso Evropo in ves svet.

Čakajo nas preizkušnje. Preizkušali nas bodo tisti, ki želijo izkoristiti kakršno koli razdeljenost med nami.

To ni le vojna, ki jo je Rusija sprožila proti Ukrajini.

To je vojna proti naši energiji, vojna proti našemu gospodarstvu, vojna proti našim vrednotam in vojna proti naši prihodnosti.

Je napad avtokracije na demokracijo.

Vendar sem prepričana, da bo zaradi našega poguma in solidarnosti Putinu spodletelo in bo zmagala Evropa.

POGUMNA PODPORA NAŠIM JUNAKOM IN JUNAKINJAM

Spoštovani poslanci in poslanke,

pogum je dobil novo ime, to je Ukrajina.

Pogum je dobil nov obraz, to je obraz ukrajinskih žensk in moških, ki so se uprli ruski agresiji.

Spomnim se trenutka v prvih tednih invazije, ko se je prva dama Ukrajine, Olena Zelenska, srečala s starši ukrajinskih otrok, ki jih je ubil agresor.

Za stotine družin se vojna nikoli ne bo končala in njihova življenja ne bodo nikoli več ista.

Priča smo bili prizoru, ko je prva dama tiho množico užaloščenih mater in očetov popeljala do dreves, na katera so obesili zvončke, enega za vsakega ubitega otroka.

Zdaj bodo zvončki za vedno odzvanjali v vetru, mi pa bomo večno ohranili v spominu nedolžne žrtve te vojne.

In danes je ta prva dama tu z nami!

Spoštovana Olena, za upor Putinovi okrutnosti je bilo potrebnega veliko poguma.

Vi ste ga zbrali.

Narod junakov in junakinj je bil rojen.

Ukrajina je danes močna, saj se vsa država bori za vsako ulico, za vsak dom.

Ukrajina je močna, ker so ljudje, kot je Vaš mož, predsednik Zelenski, ostali v Kijevu, da bi vodili upor – skupaj z Vami in Vašimi otroki, spoštovana prva dama.

Vsemu ljudstvu ste vlili *pogum*. V zadnjih nekaj dneh smo videli, da se je pogum Ukrajincev in Ukrajink obrestoval.

Svojim sodržavljanom in sodržavljkam ste dali *glas* na svetovnem prizorišču.

In vsem nam ste dali *upanje*.

Zato se želimo danes zahvaliti Vam in vsem Ukrajinkam in Ukrajincem.

Slava državi evropskih junakov in junakinj. *Slava Ukrajini!*

Solidarnost Evrope z Ukrajino bo ostala neomajna.

Evropa stoji Ukrajini ob strani že od prvega dne. Z orožjem, s finančnimi sredstvi, z gostoljubnostjo, ki jo izkazuje beguncem in begunkam. In z najstrožjimi sankcijami, kar smo jim bili v svetovnem merilu kadar koli priča.

Ruski finančni sektor je skorajda na kolenih. Tri četrtnine ruskega bančnega sektorja smo odrezali od mednarodnih trgov.

Skoraj tisoč mednarodnih podjetij je zapustilo državo.

Proizvodnja avtomobilov se je v primerjavi z lanskim letom zmanjšala za tri četrtnine. Aeroflotova letala ostajajo na tleh, ker ni več rezervnih delov. Ruski vojski zmanjkuje polprevodnikov, zato za popravila vojaške strojne opreme uporabljajo čipe iz pomivalnih strojev in hladilnikov. Ruska industrija je v zelo slabem stanju.

Zaradi Kremlja je rusko gospodarstvo na poti v pogubo.

To je cena Putinovega ravnanja, ki se je smrt in uničenje.

Naj bom popolnoma jasna – sankcije ostajajo.

Zdaj je čas, da pokažemo odločnost, ne pa popustljivost.

Enako velja za našo finančno podporo Ukrajini.

Ekipa Evropa ji je doslej zagotovila več kot 19 milijard evrov finančne pomoči.

V to vsoto še ni všteta vojaška podpora.

Naša podpora bo dolgoročna.

Za obnovo Ukrajine bodo potrebna ogromna sredstva. V ruskih napadih je bilo na primer poškodovanih ali uničenih več kot 70 šol.

Pol milijona ukrajinskih otrok je novo šolsko leto začelo v Evropski uniji. Vendar številni drugi otroci v Ukrajini niti nimajo več učilnice, v katero bi se vrnili.

Zato danes napovedujem, da si bova s prvo damo Ukrajine prizadevali podpreti obnovo poškodovanih ukrajinskih šol. In prav zato bomo zagotovili 100 milijonov evrov. Prihodnost Ukrajine se namreč začne v njenih šolah.

Ukrajino bomo podprli ne le s finančnimi sredstvi, temveč jo bomo tudi opolnomočili, da čim bolj izkoristi svoj potencial.

Ukrajina se že uveljavlja kot tehnološko vozlišče in v njej delujejo številna inovativna mlada podjetja.

Zato želim, da uporabimo vso moč našega enotnega trga ter ji pomagamo pospešiti rast in ustvariti nove priložnosti.

Marca smo Ukrajino uspešno priključili na naše električno omrežje. Sprva smo priključitev načrtovali za leto 2024, vendar nam je to uspelo v dveh tednih. Danes Ukrajina k nam izvaža električno energijo. To vzajemno koristno trgovino želim močno razširiti.

Uvozne dajatve na ukrajinski izvoz v EU smo že opustili.

Ukrajino bomo vključili v naše evropsko območje brezplačnega gostovanja.

Naši solidarnostni koridorji so velik uspeh.

To bi radi nadgradili, zato bo Komisija sodelovala z Ukrajino, da bi ji zagotovila nemoten dostop do enotnega trga. In obratno.

Naš enotni trg je eden največjih evropskih dosežkov. Zdaj je čas, da postane zgodba o uspehu tudi za naše ukrajinske prijatelje.

Zato bom danes obiskala Kijev in o tem podrobno razpravljala s predsednikom Zelenskim.

Spoštovane poslanke in poslanci,

ena od lekcij te vojne je, da bi morali poslušati tiste, ki poznajo Putina.

Morali bi prisluhniti Ani Politkovski in vsem ruskim novinarjem, ki so razkrili zločine in za to plačali z življenjem.

Morali bi prisluhniti našim prijateljem v Ukrajini, Moldaviji in Gruziji ter opoziciji v Belorusiji.

Morali bi prisluhniti glasovom v naši Uniji – na Poljskem, v baltskih državah ter po vsej Srednji in Vzhodni Evropi.

Leta so nam govorili, da se Putin ne bo ustavil.

In temu primerno so tudi ravnali.

Naši prijatelji v baltskih državah so si močno prizadevali, da bi odpravili svojo odvisnost od Rusije. Vlagali so v energijo iz obnovljivih virov, terminale za utekočinjeni zemeljski plin in povezovalne daljnovode.

Stroški so bili ogromni. Vendar je cena odvisnosti od ruskih fosilnih goriv še veliko višja.

To odvisnost moramo odpraviti po vsej Evropi.

Zato smo se dogovorili o skupnem shranjevanju energije. Trenutno smo dosegli 84odstotno zapolnjenost in s tem presegli svoj cilj.

Vendar to žal ne bo dovolj.

Da bi se odvrnili od Rusije, smo se obrnili na druge zanesljive dobavitelje – ZDA, Norveško, Alžirijo in druge.

Lani je bilo 40 % našega uvoženega plina iz Rusije. Do danes se je ta delež zmanjšal na 9 % plina iz plinovoda.

Vendar Rusija še naprej dejavno manipulira z našim energetske trgom. Plin raje sežiga, kot pa da bi ga dobavljala. Ta trg ne deluje več.

Poleg tega naše račune močno obremenjuje podnebna kriza. Zaradi vročinskih valov se je povpraševanje po električni energiji zelo povečalo. Zaradi suše se zapirajo hidroelektrarne in jedrske elektrarne.

Zato so cene plina več kot desetkrat višje, kot so bile pred pandemijo.

Na milijone podjetij in gospodinjstev skrbi, kako bodo preživela mesec.

Toda s temi težavami se Evropejci in Evropejke tudi pogumno spopadamo.

Delavci in delavke v keramični industriji v osrednji Italiji so izmene prestavili na zgodnejše ure, da lahko izkoristijo energijo po cenejši tarifi.

Pomislimo na tiste med njimi, ki se na delo odpravijo, še preden se njihovi otroci zbudijo, in to zaradi vojne, za katero se niso sami odločili.

To je le eden od nešteti primerov, kako se ljudje v Evropi prilagajajo novi resničnosti.

Želim, da se naša Unija zgleduje po teh ljudeh. Manjša poraba energije v konicah bo pripomogla k daljšemu trajanju zalog in nižjim cenam.

Zato predlagamo ukrepe, s katerimi bi države članice zmanjšale skupno porabo električne energije.

Vendar je treba podporo tudi natančneje usmeriti tja, kjer je potrebna.

V industrijo, na primer steklarsko, kjer so morali ugasniti peči. Ali staršem samohranilcem, ki v stiski pričakujejo naslednji vrtoglav račun.

Na milijone Evropejk in Evropejcev potrebuje podporo.

Države članice EU so v pomoč ranljivim gospodinjstvom vložile že milijarde evrov.

A vemo, da to ne bo dovolj.

Zato predlagamo omejitev prihodka podjetij, ki proizvajajo električno energijo z niskimi stroški.

Ta podjetja ustvarjajo prihodke, ki jih nikoli niso načrtovala in ki si jih še zamišljala niso.

V našem socialnem tržnem gospodarstvu so dobički nekaj dobrega.

Vendar pa ni pošteno, če kdo kuje rekordne dobičke na račun vojne in potrošnikov.

V časih, kot so današnji, je treba dobiček deliti in ga nameniti tistim, ki ga najbolj potrebujejo.

Z našim predlogom bomo zbrali več kot 140 milijard evrov, s katerimi naj bi države članice neposredno ublažile šok.

Ker pa ta kriza zadeva fosilna goriva, ima tudi industrija fosilnih goriv posebno dolžnost.

Tudi velike naftne, plinske in premogovniške družbe ustvarjajo velike dobičke. Zato morajo plačati pravičen delež – s kriznim prispevkom morajo pripomoči k reševanju težav.

Vse to so nujni in začasni ukrepi, ki jih preučujemo, razpravljamo pa tudi o omejitvah cen.

Še naprej si moramo prizadevati za znižanje cen plina.

Zagotoviti moramo zanesljivo oskrbo z energijo, hkrati pa poskrbeti tudi za našo svetovno konkurenčnost.

Zato bomo skupaj z državami članicami razvili sklop ukrepov, ki bodo upoštevali posebno naravo naših odnosov z dobavitelji – od nezanesljivih dobaviteljev, kot je Rusija, do zanesljivih prijateljev, kot je Norveška.

S predsednikom vlade Størejem sem se dogovorila o ustanovitvi projektne skupine. Skupine so že začele z delom.

Na dnevnem redu je še ena pomembna tema. Naš trg plina se je čez noč dramatično spremenil: namesto plina, ki je večinoma prihajal po plinovodih, se preusmerjamo na utekočinjeni zemeljski plin.

Toda referenčno merilo na trgu plina – TTF – ni bilo prilagojeno.

Zato si bo Komisija prizadevala za vzpostavitev bolj reprezentativnega referenčnega merila.

Hkrati vemo, da imajo energetska podjetja resne težave z likvidnostjo na terminskih borzah električne energije, kar ogroža delovanje našega energetskega sistema.

Skupaj z regulatorji trga bomo skušali omiliti te težave in sicer tako, da bomo spremenili pravila o zavarovanju in sprejeli ukrepe za omejitev dnevnih nihanj cen.

Oktober bomo spremenili začasni okvir za državno pomoč, da bi omogočili zagotavljanje državnih jamstev, hkrati pa ohranili enake konkurenčne pogoje.

To so prvi koraki. Toda medtem, ko obvladujemo trenutno krizo, moramo gledati tudi v prihodnost.

Sedanja zasnova trga z električno energijo, ki temelji na urejenih seznamih razpoložljivih virov, do potrošnikov ni več pravična.

Na voljo bi jim morale biti koristi cenovno dostopne energije iz obnovljivih virov.

Izločiti moramo torej prevladujoči vpliv plina na ceno električne energije. Zato bomo izvedli globoko in obsežno reformo trga z električno energijo.

Pojavlja pa se tudi pomembno vprašanje. Tudi pred petdesetimi leti, v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, se je svet soočal s krizo na področju fosilnih goriv.

Nekateri se še spominjamo, kako smo z energijo varčevali tako, da smo ob vikendih avtomobile pustili doma. *Pa vendar smo šli naprej po isti poti.*

Nismo se otresli odvisnosti od nafte. Še več, fosilna goriva smo celo izdatno subvencionirali.

To je bila napaka, ne le za podnebje, pač pa tudi za naše javne finance in našo neodvisnost. *In za to napako plačujemo še danes.*

Le peščica vizionarjev se je zavedala, da so resnična težava sama fosilna goriva, ne pa le njihova cena.

Mednje sodijo naši danski prijatelji.

Ko je pritisnila naftna kriza, je Danska začela odločno vlagati v izkoriščanje vetrne energije.

Postavili so temelje za to, da imajo danes v tem sektorju vodilno vlogo na svetovni ravni, in ustvarili so več deset tisoč novih delovnih mest.

To je prava pot!

Ne le hitra rešitev, temveč tudi sprememba paradigme, preskok v prihodnost.

OHRANJANJE PRAVE SMERI IN PRIPRAVA NA PRIHODNOST

Spoštovane poslanke in poslanci,

dobra novica je, da se je ta nujna preobrazba že začela.

Odvija se na Severnem in Baltskem morju, kjer so naše države članice v proizvodnjo vetrne energije na morju vložile izdatna sredstva.

Odvija se na Siciliji, kjer bo največja evropska tovarna sončnih panelov kmalu izdelovala najsodobnejše izdelke.

In odvija se v severni Nemčiji, kjer regionalne vlake poganja obnovljivi vodik.

Prav vodik bi lahko za Evropo pomenil preobrat.

Kar zadeva vodik, moramo preiti z nišnega trga na trg množične potrošnje.

V načrtu REPowerEU smo svoj cilj podvojili: do leta 2030 želimo proizvesti deset milijonov ton obnovljivega vodika na leto.

Da bi ta cilj dosegli, moramo vzpostaviti vzdrževalca trga za vodik, da bomo premostili naložbeno vrzel in povezali prihodnja ponudbo in povpraševanje.

Zato lahko danes napovem, da bomo ustanovili novo evropsko banko za vodik.

Pomagala bo jamčiti za nakupe vodika, zlasti s črpanjem iz sklada za inovacije.

Ta banka bo lahko z naložbami v vrednosti treh milijard evrov pomagala pri vzpostavljanju prihodnjega trga vodika.

Tako bomo zgradili gospodarstvo prihodnosti.

Prav to je naš evropski zeleni dogovor.

V preteklih mesecih smo se lahko vsi prepričali, kako pomemben je evropski zeleni dogovor za Evropo.

Poletje 2022 se nam bo vtisnilo v spomin. Priča smo bili suhim rečnim strugam, gozdovom v plamenih, izredni vročini.

Resnica pa je še veliko hujša. Alpski ledeniki so doslej v kritičnih trenutkih reševali vodostaj Rena in Rone.

Toda ker se evropski ledeniki talijo hitreje kot kdaj koli prej, bodo suše v prihodnosti še hujše.

Na vso moč se moramo truditi za prilagoditev na podnebne spremembe in z naravo ravnati kot z najboljšim zaveznikom.

Zato si bo naša Unija na konferenci Združenih narodov o biotski raznovrstnosti, ki bo letos potekala v Montrealu, prizadevala za ambiciozni svetovni dogovor za reševanje narave.

Enako bomo ravnali na konferenci COP27 v Šarm el Šeiku.

Kratkoročno pa se moramo tudi bolje opremiti za soočanje s podnebnimi spremembami.

Nobena država se ne more sama zoperstaviti ekstremnim vremenskim pojavom in njihovim rušilnim silam.

To poletje smo z letali iz Grčije, Švedske in Italije gasili požare v Franciji in Nemčiji.

A spričo vse pogostejših in vse intenzivnejših tovrstnih pojavov bo Evropa potrebovala večje zmogljivosti.

Zato danes napovedujem, da bomo v prihodnjem letu svoje zmogljivosti za gašenje požarov podvojili.

EU bo svojo floto okrepila z nakupom še desetih lahkih amfibijskih zrakoplovov in treh helikopterjev.

To je evropska solidarnost v akciji.

Spoštovani poslanci in poslanke,

v zadnjih letih se je pokazalo, kaj vse lahko doseže Evropa, kadar je enotna.

Po pandemiji brez primere je naša gospodarska proizvodnja v rekordnem času preseгла predkrizne ravni.

Na začetku *nismo imeli nobenega cepiva*, pozneje pa smo za cepljenje Evropejk in Evropejcev ter ljudi drugod po svetu zagotovili več kot štiri milijarde odmerkov.

Poleg tega smo v rekordnem času vzpostavili instrument SURE, da bi ljudem pomagali obdržati zaposlitev, čeprav je v njihovih podjetjih zmanjkalo dela zanje.

**Znašli smo se v najhujši recesiji po drugi svetovni vojni.
Nato so naša gospodarstva okrevala najhitreje od povojnega razcveta.**

Uspelo nam je, ker smo vsi podprli skupni načrt gospodarskega okrevanja.

Instrument NextGenerationEU je okreпил zaupanje v naše gospodarstvo.

In njegova pot se je šele začela.

Države članice so že prejele za 100 milijard evrov izplačil, kar pomeni, da 700 milijard evrov še ni doseglo našega gospodarstva.

Instrument NextGenerationEU bo poskrbel za stalen tok naložb za ohranjanje delovnih mest in rasti.

Pomeni razbremenitev našega gospodarstva, najpomembneje pa je, da spodbuja prenavo.

Instrument financira nove vetrne turbine in sončne parke, visokohitrostne vlake in obnove za izboljšanje energijske varčnosti.

NextGenerationEU smo zasnovali pred skoraj dvema letoma, pa vendar je instrument natanko tak, kakršnega Evropa potrebuje danes.

Zatorej se držimo načrta.

Poskrbimo, da denar pride na teren.

Spoštovane poslanke in poslanci,

za prihodnost naših otrok moramo tako vlagati v trajnostnost, kot tudi vlagati trajnostno.

Financirati moramo prehod na digitalno in podnebno nevtralnno gospodarstvo.

Pri tem moramo vendarle upoštevati tudi novo realnost višjega javnega dolga.

Potrebujemo fiskalna pravila, ki omogočajo strateške naložbe in hkrati ohranjajo fiskalno vzdržnost.

Pravila, primerna izzivom tega desetletja.

Nove zamisli za ekonomsko upravljanje bomo predstavili oktobra.

Dovolite mi, da že zdaj z vami delim nekaj osnovnih načel.

Države članice bi morale imeti pri zmanjševanju dolga na voljo več prožnosti.

Vendar bi morale nositi večjo odgovornost za izpolnjevanje dogovorov.

Pravila bi morala biti enostavnejša, tako da bi jih lahko upoštevali vsi.

Da se odpre prostor za strateške naložbe in finančnim trgom vlije potrebno zaupanje.

Združimo moči in spet začrtajmo skupno pot naprej.

Z bolj prostimi rokami pri naložbah in budnejšim spremljanjem doseženega napredka.

Z večjo odgovornostjo na strani držav članic in boljšimi rezultati za državljanke in državljane.

Oživimo spet duha Maastrichtske pogodbe – stabilnost in rast sta mogoči le, kadar hodita z roko v roki.

Spoštovani poslanci in poslanke,

ko se podajamo na pot tega gospodarskega prehoda, se moramo opreti na nespremenljive vrednote našega socialnega tržnega gospodarstva.

To je preprosta zamisel, da največja moč Evrope počiva v prav vsaki in vsakem od nas.

Naše socialno tržno gospodarstvo vse spodbuja k odličnosti, obenem pa upošteva človekovo krhkost.

Nagrajuje uspešnost in skrbi za zaščito. Odpira priložnosti, a tudi postavlja omejitve.

Dandanes to potrebujemo bolj kot kdaj koli prej.

Kajti prav moč našega socialnega tržnega gospodarstva bo gonilo zelenega in digitalnega prehoda.

Potrebujemo *spodbudno poslovno okolje, delovno silo z ustreznimi znanji in dostop do surovin, ki jih naša industrija potrebuje.*

Od tega je odvisna naša prihodnja konkurenčnost.

Odstraniti moramo prepreke, ki še vedno zavirajo naša mala podjetja.

Prav ta morajo biti v središču preobrazbe, saj so hrbtenica dolge zgodovine evropske industrijske spretnosti.

Mala podjetja vedno najprej poskrbijo za svoje zaposlene – celo in zlasti v kriznih časih.

Vendar jih inflacija in negotovost še posebej močno obremenjujeta.

Zato bomo predlagali sveženj pomoči za MSP.

Vključeval bo predlog za enoten sklop davčnih pravil za poslovanje v Evropi, ki smo ga poimenovali BEFIT.

Poslovanje v naši Uniji bo tako postalo preprostejše. Manj birokracije pomeni boljši dostop do dinamičnosti trga celotne celine.

Poleg tega bomo revidirali direktivo o zamudah pri plačilih, saj preprosto ni pravično, da je kar četrtnina stečajev posledica nepravočasnega plačila računov.

Za milijone družinskih podjetij bo to rešilni jopič v razburkanem morju.

Dodaten izziv za evropska podjetja je pomanjkanje delovne sile.

Stopnja brezposelnosti je najnižja doslej.

In to je dobro!

Ampak obenem rekordne vrednosti dosega tudi število prostih delovnih mest.

Pa najsi gre za voznike tovornjakov, natakarjo ali letališko osebje.

Za bolnišnično osebje, inženirke ali računalničarke.

Od nekvalificiranih do univerzitetno izobraženih – Evropa potrebuje prav vse!

Zato moramo močno okrepiti naložbe v izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje.

Pri tem želimo tesno sodelovati s podjetji.

Prav ta namreč najboljše vedo, kakšne profile potrebujejo danes in kakšna bodo potrebovala v prihodnje.

Njihove potrebe moramo bolje uskladiti s poklicnimi cilji in željami tistih, ki iščejo zaposlitev.

Pritegniti želimo tudi ciljno izbrana znanja in spretnosti iz tujine, da bi spodbudili rast naših podjetij in Evrope.

Pomembni prvi korak na tej poti je boljše in hitreje priznavanje njihovih kvalifikacij v Evropi.

Evropa mora postati privlačnejša za tiste, ki nekaj znajo in želijo prispevati.

Zato predlagam, da se leto 2023 razglasi za evropsko leto izobraževanja in zlasti usposabljanja.

Spoštovani poslanci in poslanke,

moja tretja točka je namenjena našim malim in srednjim podjetjem ter naši industriji.

Ne glede na to, ali beseda teče o namenskih čipih za virtualno resničnost ali o akumulatorjih za sončne elektrarne, je dostop do surovin ključnega pomena za uspešno preobrazbo v trajnostno in digitalno gospodarstvo.

Litij in redke zemlje bodo kmalu pomembnejši od nafte in plina.

Že samo naše potrebe po redkih zemljah se bodo do leta 2030 povečale za petkrat.

In to je dober znak!

Kaže namreč, kako hitro napreduje evropski zeleni dogovor.

Težava je le v tem, da trenutno skoraj celoten trg obvladuje ena sama država.

Izogniti se moramo vnovični odvisnosti, kot velja v primeru nafte in plina.

Na tej točki je na potezi naša trgovinska politika.

Nova partnerstva nam pomagajo ne le pri krepitvi našega gospodarstva, temveč tudi pri uveljavljanju naših interesov in vrednot po vsem svetu.

S podobno mislečimi partnerji lahko tudi zunaj naših meja poskrbimo za ustrezne delovne in okoljske standarde.

Predvsem moramo obnoviti odnose s temi partnerji in ključnimi hitro rastočimi regijami.

Zato bom predlagala ratifikacijo sporazumov s Čilom, Mehiko in Novo Zelandijo.

Napredujemo tudi pri pogajanjih s pomembnimi partnerji, kot sta Avstralija in Indija.

Ampak zagotavljanje preskrbe je le prvi korak.

Enako pomembna je predelava teh kovin.

Kitajska danes nadzoruje svetovno predelovalno industrijo. Skoraj 90 % redkih zemelj in 60 % litija se predela na Kitajskem.

Opredelili bomo strateške projekte v celotni dobavni verigi, od pridobivanja do rafiniranja, od predelave do recikliranja. Tam, kjer je preskrba ogrožena, bomo oblikovali strateške rezerve.

Zato danes napovedujem evropski akt o kritičnih surovinah.

Vemo, da je tak pristop lahko uspešen.

Pred petimi leti je Evropa oblikovala zavezništvo za baterije. Kmalu bosta dve tretjini baterij, ki jih potrebujemo, proizvedeni v Evropi.

Lani sem napovedala evropski akt o čipih. In v prihodnjih mesecih se bodo začela gradbena dela za postavitev prve gigatovarne čipov.

Ta uspeh moramo zdaj ponoviti.

Zato bomo povečali finančno udeležbo v pomembnih projektih skupnega evropskega interesa.

V prihodnje si bom poleg tega prizadevala za vzpostavitev novega sklada za evropsko suverenost.

Poskrbimo, da bo Evropa gonilo prihodnjega industrijskega razvoja.

ZAVZEMANJE ZA DEMOKRACIJO

Spoštovane poslanke in poslanci,

ob pogledu na današnji svet se pogosto zdi, da počasi izgubljam to, kar smo nekoč imeli za trajno.

Na nek način nas je na to prejšnji teden opomnila tudi smrt kraljice Elizabete II.

Kraljica Elizabeta II. je legenda!

Bila je stalnica v turbulentnih in transformacijskih dogodkih zadnjih sedemdeset let.

Svoje poslanstvo je opravljala stoično in neomajno.

Predvsem pa je vselej našla prave besede za vsak trenutek.

Od spodbudnih besed, ki jih je leta 1940 namenila otrokom, evakuiranim z bombardiranih območij, do njenega zgodovinskega nagovora med pandemijo.

Njene besede niso segle samo v srce njenega ljudstva, temveč so se dotaknile duše sveta.

Ko razmišljam o današnjih razmerah, še vedno slišim njene besede ob vrhuncu pandemije.

Dejala je: „Uspelo nam bo, in za ta uspeh bo zaslužen prav vsak od nas.“

Vedno nas je spomnila, da bo naša prihodnost zgrajena na novih zamislih in ukoreninjena v naših najstarejših vrednotah.

Od konca druge svetovne vojne si prizadevamo za uresničitev idealov demokracije in pravne države.

Narodi sveta so skupaj zgradili mednarodni sistem, ki spodbuja mir in varnost, pravičnost in gospodarski napredek.

Prav to je danes cilj ruskega napada.

Prizori z ulic Buče, požganih žitnih polj in zdaj pred vrati največje ukrajinske jedrske elektrarne, *niso le kršitev mednarodnih pravil.*

Gre za nameren poskus zavrženja mednarodnih pravil.

Zaradi tega prelomnega trenutka v svetovni politiki moramo znova razmisliti o naši zunanjepolitični agendi.

Čas je za naložbe v moč demokracij.

To delo moramo začeti z jedrno skupino podobno mislečih partnerjev, naših prijateljev v vseh demokratičnih narodih na tem svetu.

Na svet gledamo enako. Poleg tega bi morali mobilizirati našo kolektivno moč za spodbujanje svetovnih dobrin.

Prizadevati bi si morali za razširitev tega jedra demokracij. To lahko storimo najhitreje, če poglobimo naše vezi in krepimo demokracije na lastni celini.

Začeti moramo z državami, ki so že na poti v našo Unijo.

Pri vsakem koraku na tej poti jim moramo stati ob strani.

Pot do močnih demokracij in pot do naše Unije je namreč ena in ista.

Zato želim, da bi prebivalci Zahodnega Balkana, Ukrajine, Moldavije in Gruzije vedeli naslednje:

ste del naše družine, vaša prihodnost je v naši Uniji in naša Unija brez vas ni celovita.

Opazili smo tudi, da je treba okrepiti sodelovanje z evropskimi državami – zunaj okvira pristopnega procesa.

Zato podpiram poziv k ustanovitvi evropske politične skupnosti, naše zamisli pa bomo predstavili Evropskemu svetu.

Naša prihodnost je odvisna tudi od naše sposobnosti sodelovanja, ki presega naše jedrne demokratične partnerje.

Bližnje in daljne države imajo interes za sodelovanje z nami pri velikih izzivih tega stoletja, kot so podnebne spremembe in digitalizacija.

To je glavna zamisel naložbenega načrta strategije Global Gateway, ki sem ga napovedala pred enim letom.

Načrt že daje rezultate na terenu.

Skupaj z afriškimi partnerji v Ruandi in Senegalu gradimo dve tovarni za proizvodnjo cepiv mRNA.

Cepiva bodo izdelana v Afriki in za Afriko, pri tem pa bo uporabljena vrhunska tehnologija.

Ta pristop zdaj uporabljamo po vsej Latinski Ameriki kot del širše strategije sodelovanja.

Za to so potrebne naložbe na svetovni ravni.

Povezali se bomo s prijatelji v ZDA in z drugimi partnerji iz skupine G7.

V tem duhu bova s predsednikom Bidnom sklicala srečanje voditeljev in voditeljic, na katerem bomo pregledali in napovedali izvedbene projekte.

Spoštovani poslanci in poslanke,

to je del naših prizadevanj za krepitev naših demokracij.

Vendar moramo biti pozorni na to, kako se poskušajo tuji avtokrati vmešavati v naše države.

Tuji subjekti financirajo ustanove, ki spodkopavajo naše vrednote.

Njihove dezinformacije se širijo z interneta v predavalnice naših univerz.

V začetku tega leta je univerza v Amsterdamu zaprla domnevno neodvisno raziskovalno središče, ki so ga dejansko financirali kitajski subjekti. To središče je objavljalo domnevne raziskave o človekovih pravicah, pri čemer je dokaze o prisilnih delovnih taboriščih za Ujgure označilo za „govorice“.

Te laži so strup za naše demokracije.

Razmislite o tem: zaradi varnostnih pomislekov smo uvedli zakonodajo za pregled neposrednih tujih naložb v naših podjetjih.

Če smo to storili za naše gospodarstvo, ali ne bi morali storiti enako za naše vrednote?

Bolje se moramo zaščititi pred zlonamernim vmešavanjem.

Zato bomo predstavili sveženj o obrambi demokracije.

Poskrbel bo za razkrivanje prikritega tujega vpliva in sumljivega financiranja.

Trojanskim konjem avtokracije ne bomo dovolili, da od znotraj napadajo naše demokracije.

Naša celina že več kot 70 let stopa po poti demokracije. Vendar pridobitve s te dolge poti niso zajamčene.

Mnogi smo demokracijo predolgo imeli za nekaj samoumevnega. Zlasti tisti, ki tako kot jaz sama niso nikoli izkusili življenja pod težko roko avtoritarnega režima.

Danes se vsi zavedamo, da se moramo za naše demokracije boriti. Vsak dan znova.

Zaščititi jih moramo pred pretečimi zunanjimi grožnjami in pred nevarnostmi, ki nanje prežijo od znotraj.

Dolžnost in najplemenitejša vloga moje Komisije je, da zaščiti pravno državo.

Naj vam torej zagotovim: še naprej bomo vztrajali pri neodvisnosti sodstva.

Prav tako bomo naš proračun zaščitili z mehanizmom pogojenosti.

Danes se želim osredotočiti tudi na korupcijo v vsej njeni pojavnosti. V mislih imam tuje agente, ki poskušajo vplivati na naš politični sistem. Dvomljiva podjetja ali fundacije, ki zlorablajo javna sredstva.

Če želimo biti verodostojni, ko od držav kandidatk zahtevamo, naj okrepijo svoje demokracije, moramo korupcijo izkoreniniti tudi na svojih tleh.

Zato bo Komisija v prihodnjem letu predstavila ukrepe za posodobitev našega zakonodajnega okvira za boj proti korupciji.

Zvišali bomo standarde ne le za klasična kazniva dejanja, kot je podkupovanje, temveč med drugim tudi za nezakonito obogatitev, trgovanje z vplivom in zlorabo moči.

Predlagali bomo tudi vključitev boja proti korupciji v naš režim sankcij na področju človekovih pravic, ki je naše novo orodje za zaščito naših vrednot v tujini.

Korupcija spodkopava zaupanje v naše institucije. Zato se moramo proti njej boriti z vsemi razpoložljivimi zakonskimi sredstvi.

Spoštovane poslanke in poslanci,

naši ustanovitelji so postavili le temeljni kamen te demokracije.

Vedno so menili, da bodo njihovo delo dokončale prihodnje generacije.

„Demokracija ni stvar preteklosti, mora pa se posodabljati, da bo lahko še naprej izboljševala življenje ljudi.“

To so besede Davida Sassolija, velikega Evropejca, ki se mu danes poklanjamo.

David Sassoli je menil, da bi morala Evropa vedno iskati nova obzorja.

Prebili se bomo skozi težave v teh hudih časih, saj se pred nami zarisuje novo obzorje.

Pogumnejša Unija, ki je tesneje povezana s svojimi prebivalci, ko ti potrebujejo pomoč.

Ki se drznejše odziva na zgodovinske izzive in vsakodnevne skrbi Evropejcev in Evropejk. Ki jim stoji ob strani, ko so postavljeni pred življenjske preizkušnje.

Zato je bila konferenca o prihodnosti Evrope tako pomembna.

Nudila je prvi vpogled v drugačno državljansko udejstvovanje, ki se nadaljuje še dolgo po volitvah.

Evropa je torej prisluhnila glasu svojih državljanek in državljanov, zdaj pa moramo izpolniti njihova pričakovanja.

Državljanški forumi, ki so bili za konferenco osrednjega pomena, bodo zdaj postali stalnica našega demokratičnega življenja.

V pismu o nameri, ki sem ga danes poslala predsednici Metsoli in predsedniku vlade Fiali, sem predstavila številne predloge za prihodnje leto, ki izhajajo iz sklepov konference.

Vključujejo na primer novo pobudo o duševnem zdravju.

Bolje bi morali skrbeti drug za drugega. Za mnoge, ki občutijo tesnobo ali se počutijo izgubljene, je lahko ustrezna, dostopna in cenovno ugodna podpora ključnega pomena.

Spoštovani poslanci in poslanke,

demokratske institucije morajo nenehno pridobivati zaupanje državljanek in državljanov.

Soočiti se moramo z novimi izzivi, ki nam jih zgodovina nenehno prinaša.

Tako kot smo Evropejci in Evropejke to storili, ko se je pred našimi vrati znašlo več milijonov Ukrajincev in Ukrajink.

To je Evropa v svoji najboljši luči.

Unija odločnosti in solidarnosti.

Vendar to odločnost in željo po solidarnosti še vedno pogrešam v naši razpravi o migracijah.

Naša dejanja v pomoč ukrajinskim beguncem ne smejo biti izjema. Lahko so naš načrt za prihodnost.

Potrebujemo pravične in hitre postopke – sistem, ki je odporen na krize in ga je mogoče hitro uvesti, ter stalen in pravno zavezujoč mehanizem, ki zagotavlja solidarnost.

Hkrati pa potrebujemo učinkovit nadzor naših zunanjih meja v skladu s spoštovanjem temeljnih pravic.

Želim si Evropo, ki migracije upravlja dostojno in spoštljivo.

Želim si Evropo, v kateri vse države članice prevzemajo odgovornost za skupne izzive.

In želim si Evropo, ki bo pokazala solidarnost z vsemi državami članicami.

Dosežen je bil napredek v zvezi s paktom, imamo tudi časovni načrt, zdaj pa potrebujemo enako močno politično voljo.

Spoštovane poslanke in poslanci,

pred tremi tedni se mi je ponudila neverjetna priložnost, da sem se lahko pridružila 1 500 mladim iz vse Evrope in sveta, ki so se zbrali v Taizéju.

Imajo različna stališča, prihajajo iz različnih držav in različnih okolij ter govorijo različne jezike.

Vendar pa obstaja nekaj, kar jih povezuje.

Imajo skupne vrednote in ideale.

Verjamejo v te vrednote.

Vsi goreče verjamejo v nekaj, kar je večje od njih samih.

To je generacija sanjačev, pa tudi generacija ustvarjalcev.

V svojem zadnjem govoru o stanju v Uniji sem vam zaupala željo, da bi Evropa postala bolj podobna tem mladim ljudem.

Njihova stremljenja bi morali postaviti v središče vsega, kar počnemo.

In to bi morali zapisati v naše ustanovne pogodbe.

Vsak ukrep, ki ga sprejme naša Unija, bi moral temeljiti na preprostem načelu.

Da ne smemo škoditi prihodnosti naših otrok.

Da moramo naslednji generaciji zapustiti lepši svet.

Zato, spoštovane poslanke in poslanci, menim, da je napočil čas, da se medgeneracijska solidarnost vključi v naše pogodbe.

Čas je, da se obnovi evropska obljuba.

Prav tako moramo izboljšati naš način dela in način odločanja.

Nekateri morda menijo, da zdaj za to ni pravi čas. Če pa se resno pripravljamo na jutrišnji svet, moramo biti sposobni ukrepati v zvezi z vprašanji, ki so za ljudi najpomembnejša.

Ker resno računamo na večjo unijo, moramo resno razmisliti tudi o reformi.

V skladu s pozivom Parlamenta menim, da je prišel trenutek za evropsko konvencijo.

ZAKLJUČEK

Spoštovani poslanci in poslanke,

pravijo, da luč najmočneje sveti v temi.

Gotovo je ta luč vodila tudi ženske in otroke, ki so bežali pred ruskimi bombami.

Zbežali so pred vojno, žalostni, da zapuščajo dom, in v strahu pred negotovo prihodnostjo.

Vendar smo jih sprejeli odprtih rok. Tako sta storili na primer Magdalena in Agnieszka. Nesebični mladi Poljakinji.

Takoj ko sta izvedeli za vlake, polne beguncev, sta odhiteli na glavno postajo v Varšavi.

Začeli sta organizirati podporo.

Pripravili sta šotor za pomoč čim večjemu številu ljudi.

Verige živilskih trgovin sta prosili za hrano, lokalne organe pa, da poskrbijo za avtobusne prevoze v nastanitvene centre.

V nekaj dneh sta zbrali 3 000 prostovoljcev, ki so neprekinjeno sprejemali begunce.

Spoštovane poslanke in poslanci,

Magdalena in Agnieszka sta danes tukaj med nami.

Skupaj zaploskajmo njima in vsem Evropejcem in Evropejkam, ki so odprli svoja srca in domove.

Njihova zgodba pripoveduje o vsem, kar naša Unija pomeni in za kar si prizadeva.

To je zgodba o sočutju, odločnosti in solidarnosti.

Pokazali so, kaj lahko Evropejci in Evropejke dosežemo, ko stopimo skupaj v skupnem poslanstvu.

To je evropski duh.

Složna in močna Unija.

Složna in zmagovita Unija.

Naj živi Evropa!